

دومین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مهندسی سازه و مدیریت ساخت دانشگاه صنعتی شریف - اسفند ۱۳۹۶

تخمین استهلاک دوره ساخت در پروژه‌های عمرانی

شهریار عبدالله زاده

کارشناس عمران صنعتی شریف (ورودی ۶۸)، کارشناس ارشد سازه دانشگاه تبریز، دانشجوی MBA: شاغل در شرکت مهندسی مشاور رهپویان

پروژه‌های عمرانی قسمت عمده تولید ناخالص داخلی را بر می‌گیرند با توجه به حجم بالای سرمایه‌گذاری در این بخش استهلاک آنها که ناشی از تاخیر در اجرا رخ می‌دهد نقش بسیار مهمی را در هزینه تمام شده پروژه‌ها دارد. در این مقاله سعی شده است با بکارگیری تجارب عملی و محاسبات ریاضی مقادیر واقعی بعنوان یک خاصیت مهم یک پروژه برآورد شود. در قراردادهای فهرست بهایی این موضوع با معرفی ماتریس استهلاک و تعریف ارتباط فصول میزان استهلاک دوره ساخت محاسبه می‌گردد. مقایسه پروژه‌های مختلف حاکی از هزینه‌های مضاعف تحمیلی به بودجه عمومی می‌باشد که به مراتب از هزینه‌های عدم بهینه‌سازی طرح در بخش مهندسی بیشتر می‌باشد. با این روش پروژه‌های موفق جدا از تبلیغات سیاسی گروهی و جناحی قابل پیمایش می‌باشد.

کلمات کلیدی: مدیریت پروژه، استهلاک، بودجه، تاخیرات، تولید ناخالص داخلی

۱. مقدمه

پروژه‌های عمرانی بخشی از تاریخ یکصد ساله را تشکیل داده‌اند. حکومتها، دولت‌ها با پروژه‌ها تعریف شده‌اند. دولت‌سازندگی با سدسازی دولت تدبیر با ریل و دولت هسته‌ای تعریف شده‌اند. ولی تعریف پروژه‌ها و عمر آنها روایت‌های گوناگونی دارند بعضی‌ها در زمان مقرر اتمام می‌شوند ولی بعضی‌ها با کمبود بودجه مواجه می‌شوند. یا دستخوش مشکلات مدیریتی قرار می‌گیرند. فرق عمر پروژه‌های بهنگام تمام شده با پروژه‌های تاخیری چیست. چه عوارضی این تاخیرات به بودجه عمومی وارد می‌کند. در این مقاله سعی شده است استهلاک پروژه‌ها در زمان ساخت بعنوان یک ویژگی هر پروژه برآورد شود. استهلاک در مباحث حسابداری دارای مدل‌های گوناگونی می‌باشد که همگی استهلاک را بعد از تحویل پروژه را شامل می‌شود. ولی استهلاک دوره ساخت مفهومی بسیار جدی است که در پروژه‌های جاری اتفاق می‌افتد و در هیچ سیستم دیوان‌سالاری کشوری برآزش نمی‌شود. پروژه‌های عمرانی و عمدتاً در بخش سیویل به شدت پتانسیل افزایش هزینه ساخت در صورت عدم رعایت توالی اجرا را دارا می‌باشند. پروژه‌های راهسازی که زیرسازی را انجام داده در صورت تاخیر روسازی دارای استهلاک مضاعف خواهد بود و هکذا در پروژه ساختمانی اگر میلگردها با بتن پوشیده نشوند دارای استهلاک مازاد خواهند بود. توجه به این بخش نیاز به پیگیری‌هایی کارفرمایی در بخش تامین بودجه دارد نسبت به صرفه‌جویی‌های مهندسی در بخش طراحی به مراتب بیشتر می‌باشد. در این مقاله سعی شده است با مروری بر تجارب عملی و مدلسازی عددی این مهم قابل رصد باشد. استفاده از روش معرفی شده می‌تواند پروژه‌های موفق را متمایز نماید و مشوقی در تربیت مدیران اجرایی کارآزموده، مسلط و دلسوز باشد.